

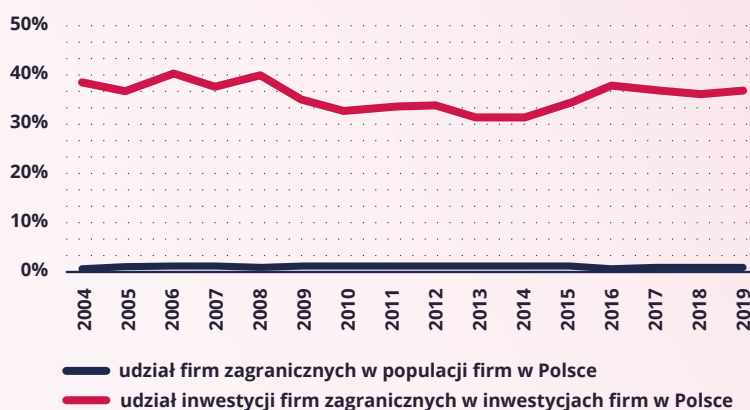
FIRMY ZAGRANICZNE ODPOWIADAJĄ ZA **37 PROC. KRAJOWYCH INWESTYCJI**

Inwestycje zagraniczne odgrywają ważną rolę w kraju doganiającym najbardziej rozwinięte gospodarki. Dostarczają dodatkowego impulsu popytowego (ponad źródła krajowe), wnoszą know-how przekładający się na wyższą produktywność pracy i kapitału, umożliwiają dywersyfikację źródeł finansowania działalności, wzbogacają ofertę dóbr i usług. Z tego powodu inwestycje zagraniczne są pożądane, a wzrost inwestycji krajowych (choć konieczny) nie zastąpi mobilizacji kapitału zagranicznego.

Zagraniczne firmy stanowią 1% przedsiębiorstw zarejestrowanych w Polsce, ale odpowiadają za 37% krajowych inwestycji

STATYSTYKI FIRM ZAGRANICZNYCH W POLSCE

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

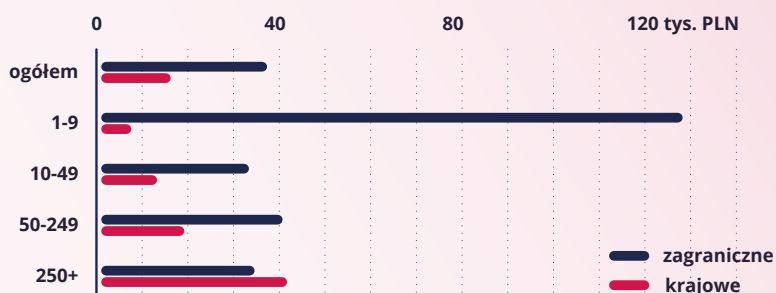
W 2019 r. firmy zagraniczne stanowiły 1,1% podmiotów zarejestrowanych w Polsce. Jednocześnie uruchomiły aż 37,2% inwestycji. W przeliczeniu na pracownika, w 2019 r. przedsiębiorstwa zagraniczne inwestowały ok. 2,25 razy więcej niż krajowe.

Od 2004 r. te proporcje nie ulegały dużym zmianom – podmioty z kapitałem zagranicznym utrzymują stały udział w populacji firm i konsekwentnie inwestują znacznie więcej niż ich krajowe odpowiedniki. Ich obecność stanowi istotny bodziec do rozwoju. Przekłada się to na wyższy PKB i szerszą ofertę dla klientów.

Oprócz firm dużych, podmioty zagraniczne inwestują znacznie więcej niż krajowe

INWESTYCJE W PRZELICZENIU NA PRACOWNIKA WG WIELKOŚCI ZATRUDNIENIA W FIRMIE, 2019

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

WZGLĘDNA RÓŻNICA MIĘDZY INWESTYCJAMI FIRM KRAJOWYCH I ZAGRANICZNYCH W PRZELICZENIU NA PRACOWNIKA WG SEKTORA, 2019

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

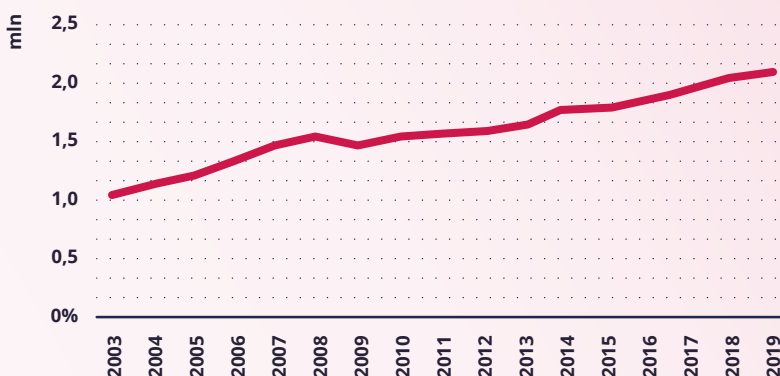
Zasadniczo, im większa firma, tym więcej inwestuje w wielkościach absolutnych oraz w przeliczeniu na pracownika. W Polsce jedynie największe firmy krajowe są w stanie inwestować na pracownika tyle, co ich zagraniczne odpowiedniki (a nawet nieznacznie więcej). Z uwagi na strukturę firm zagranicznych lokujących się w Polsce (nadreprezentacja dużych), nieliczne mikroprzedsiębiorstwa wykazują ponadprzeciętne nakłady. W małych i średnich firmach dystans do firm z kapitałem zagranicznym przekracza 50%.

Dystans w gospodarce utrzymuje się we wszystkich sektorach z wyłączeniem transportu i logistyki (tam polskie firmy są jednym z kluczowych graczy w Europie i inwestycje są koniecznością). W pozostałych branżach skala dysproporcji waha się między 2,4 a 11,1 razy. Innymi słowami, zagraniczne firmy działające w sektorze kultury inwestują w przeliczeniu na pracownika ponad 11 razy więcej niż krajowe. Dla porównania, w przetwórstwie ta dysproporcja wynosi 2,9.

Firmy z kapitałem zagranicznym skutecznie przyciągają pracowników

ZATRUDNIENIE W FIRMACH Z KAPITAŁEM ZAGRANICZNYM

Źródło: opracowanie własne
na podstawie danych GUS

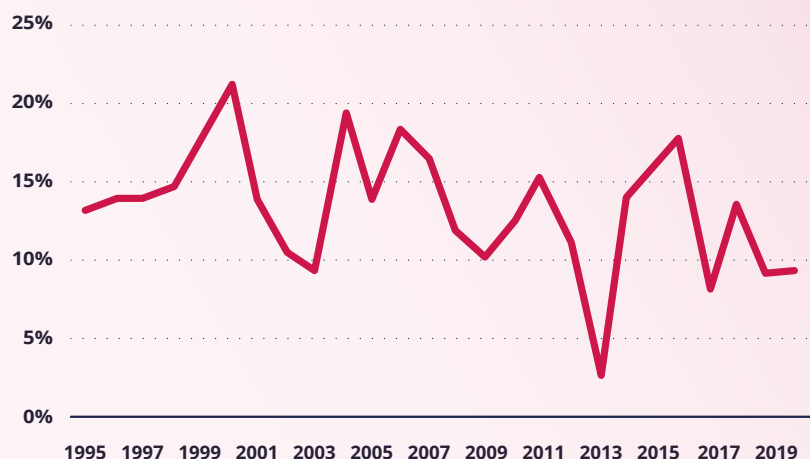
Wyraźnie wyższe inwestycje na pracownika prowadzą do wyższej produktywności i wyższych płac. Dlatego nie dziwi rosnące zainteresowanie pracowników pracodawcami z kapitałem zagranicznym.

Firmy zagraniczne stanowią 1% populacji firm, ale na przestrzeni 15 lat (2004-2019) liczba pracowników podwoiła się, a udział w ogóle pracujących wzrósł z 13,6% do 20,8%. Duża część spośród tego wzrostu wynika z napływu bezpośrednich inwestycji typu greenfield (inwestycje od podstaw) i ich późniejszego procesu wzrostowego.

W ostatnim ćwierćwieczu BIZ-y stanowią 13% polskich inwestycji

NAPŁYW BIZ DO POLSKI JAKO % INWESTYCJI

Źródło: opracowanie własne
na podstawie danych UNCTAD

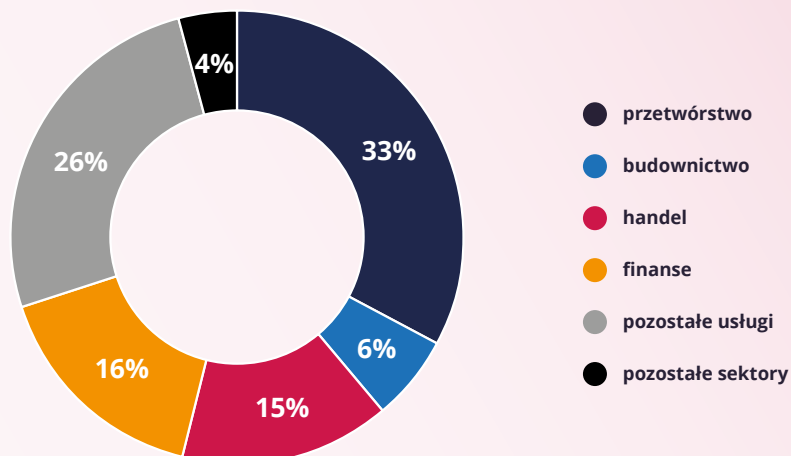
W latach 1995-2019 BIZ stanowią średnio ok. 13,3% polskich inwestycji – w tym 9 lat z udziałem powyżej 15%.

Ich rola z biegiem czasu spada, co wynika z lepszej pozycji rodzimych podmiotów wraz z rozwojem gospodarczym. Oznacza to spadający udział w PKB i inwestycjach ogółem, ale wolumen w wartościach absolutnych utrzymuje tendencję wzrostową.

Jedna trzecia kapitału BIZ-ów trafia do przetwórstwa przemysłowego

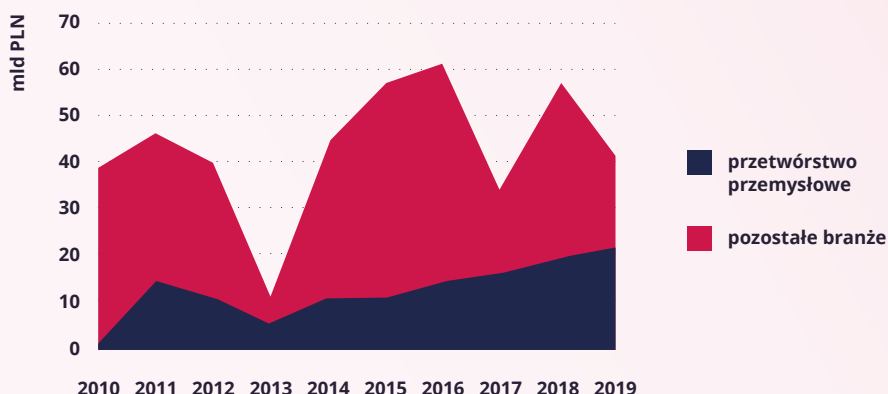
STRUKTURA SEKTOROWA BIZ W POLSCE, 2019

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych NBP

STRUKTURA SEKTOROWA BIZ W POLSCE

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych NBP

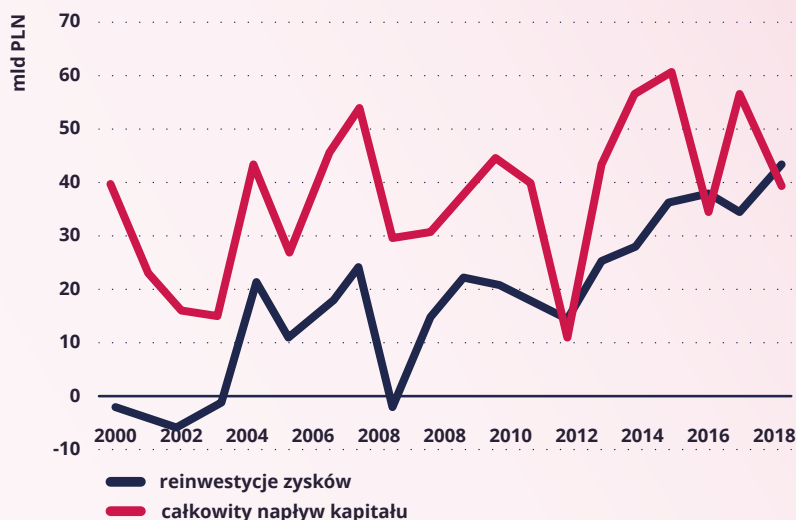

Najwięcej BIZ-ów trafia do przetwórstwa przemysłowego (33%). Udział tego sektora szybko rośnie w czasie, a w niektórych latach absorbował on nawet połowę całego strumienia środków. Przetwórstwo jest motorem produktywności. Postęp technologiczny, transfer technologii i wpięcie w międzynarodowe łańcuchy dostaw są kluczowymi czynnikami, które decydują o globalnej konkurencyjności. Inwestowanie w tę branżę pieniędzy jest czynnikiem podnoszącym produktywność i uruchamia wtórny popyt krajowy na produkty i (bardziej pracochłonne) usługi. Inwestycje w usługach finansowych (16%) i handlu (15%) wynikają z międzynarodowej strategii o charakterze geograficznym (sieci), podczas gdy do przetwórstwa przyciągają specyficzne cechy polskiej gospodarki i rynku pracy.

Firmy zagraniczne chętnie reinwestują zyski w Polsce

NAPŁYW BIZ-ÓW I REINWESTYCJE ZYSKÓW BIZ-ÓW W POLSCE

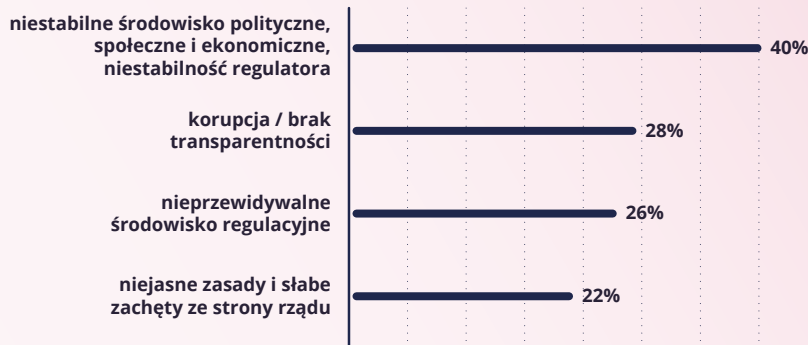
Źródło: opracowanie własne
na podstawie danych NBP

Patrząc na statystyki, całkowity napływ kapitału do Polski ze strony BIZ-ów rośnie powoli i dość zmiennie, ale jednak wiele z zysków jest reinwestowanych. Oznacza to, że firmy zagraniczne uważają Polskę za miejsce dostatecznie stabilne, ale wciąż atrakcyjne do inwestowania. Jednocześnie, przynosi szereg korzyści dla krajowej gospodarki: zwiększa liczbę atrakcyjnych miejsc pracy, tworzy popyt wtórny na produkty i usługi krajowych wytwórców, poszerza ofertę dla klientów. Reinwestowanie zysków w Polsce oznacza nieinwestowanie ich u bezpośrednich regionalnych konkurentów Polski.

Niska jakość relacji państwo-firma to kluczowe ryzyko prowadzenia działalności gospodarczej w Polsce

WYBRANE RYZYKA PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ W POLSCE W OPINII PRZEDSTAWICIELI FIRM ZAŁOŻONYCH ZA GRANICĄ

Źródło: opracowanie własne
na podstawie EY (2017),
Poland's Attractiveness Survey

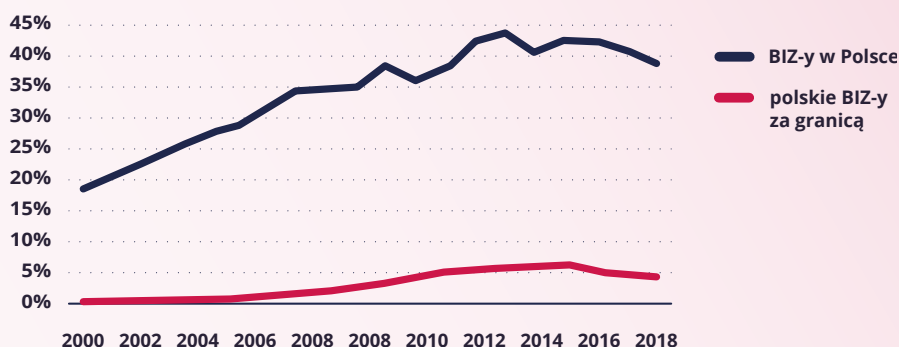
W świetle raportu EY, firmy zagraniczne (dokładniej: firmy założone za granicą) widzą szereg ryzyk dla działalności gospodarczej związanych z jakością relacji z państwem.

Najczęściej wskazywanym ryzykiem jest niestabilne środowisko polityczne, społeczne i ekonomiczne, niestabilność regulatora – deklaruje tak 40% podmiotów zagranicznych i 59% krajowych. Ten czynnik rzadko jest uważany za atut Polski na tle innych krajów europejskich (19% deklaracji). W dalszej kolejności wśród ryzyk wskazywano korupcję lub brak transparentności (28%), nieprzewidywalne środowisko regulacyjne (26%) oraz niejasne zasady i słabe zachęty ze strony rządu (22%). Warto przy tym zauważyć, że – z wyłączeniem korupcji – firmy zagraniczne wykazują się systematycznie lepszą opinią o prowadzeniu biznesu w Polsce niż ich krajowe odpowiedniki.

Polska powinna wykorzystać BIZ-y, aby nauczyć się *know-how* ekspansji

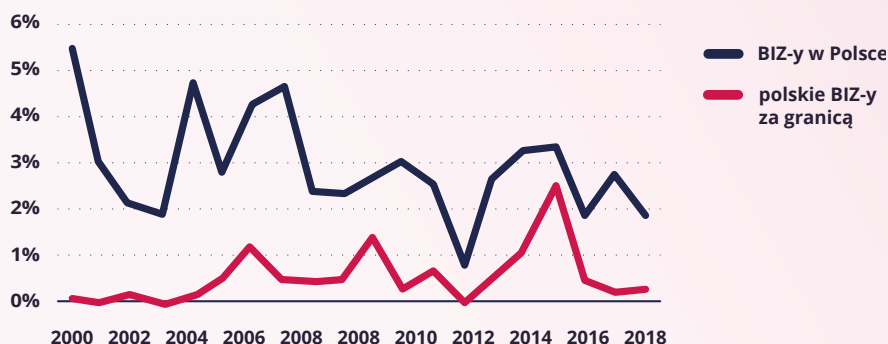
ZASÓB BIZ-ÓW JAKO % PKB

Źródło: opracowanie własne
na podstawie danych NBP

NAPŁYW BIZ-ÓW JAKO % PKB

Źródło: opracowanie własne
na podstawie danych NBP

Wraz z rozwojem kraju, rola BIZ-ów spada, bo rodzime firmy z powodzeniem znajdują nabywców na swoje konkurencyjne dobra i usługi. Rosną natomiast ambicje w zakresie ekspansji zagranicznej. W świetle danych NBP, Polska osiągnęła już pułap rozwoju, w którym relacja zasób BIZ/PKB spada, ale ekspansja polskich podmiotów pozostaje skromna. Trend wzrostowy załamał się w 2016 r. i pandemia najpewniej nie poprawi tego stanu rzeczy (na kryzysie najczęściej korzystają najsilniejsi gracze). Dlatego też warto popatrzeć na obecność inwestorów zagranicznych w Polsce jako na okazję do nauczenia się, jak skutecznie przeprowadzać taką ekspansję.